

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Két katasztrófa.

(L—S.) Két iszonyu szerencsétlenség érzése fog el, a hajduszoboszlói vasuti baleset és a Kovald-gyár tragédiája. Egész sor ember pusztult el mindakettől és mert végre-valahára beállott a politikai szünet, beszéljük meg ezt a két katasztrófát itt, vezető helyen.

Szegény vértanu emberek! A civilizáció óriási köveit a ti véretekkel ragasztják egymáshoz és addig is, míg egy csipkés bluz, vagy egy sima ing tisztára mosódik, néhány száz embernek életveszedelemben kell forognia. És ha névtelen hőökként, elfeledett martirok-kép ott kell pusztulnotok, az elismerés legfeljebb abban nyilatkozik meg, hogy bűnbakokul kennek föl benneteket, akik jól jártatok, hogy ott pusztultatok, mert különben a bíróval gyűlt volna meg a bajotok.

A hajduszoboszlói vasuti katasztrófánál már szerencsésen megtalálták a bűnbakot egy valóságos, meg egy helyettes váltóór személyében. A dutyiban is van már mindakettő és a kétévi fogháza már egészen bizonyos mind a kettőnek, mert rendnek és igazságnak muszáj lenni. És

ezeknek a szerencsétlen emberférgeknek csak a javadalmuk kicsi, de a felelősségük óriási. Valami rettenetes, kegyetlen humor van abban, hogy az ilyen szerencsétlenségek nyomozásakor rendszeren az tűnik ki, hogy az emberélet és vagyon millióért voltaképp olyan emberek hordozzák az egész felelősséget, akiknek jóllakásra sem jut.

Egyszer ismertem egy államvasuti segédfekezőt, — igen rövid volt az ismeretségem. A harmadévi kemény télen volt, hogy kiszálltam egy kis állomáson. Ott ismerkedtem meg a derék helyettes segédfekezővel, — akkor hozták le a maga kulpintyjából, a kócsi tetejéről — megfagyva. Rongyokba volt burkolva, de huszonhárom Reaumur volt a hideg, — hát a rongyok dacára megfagyott a derék helyettes segédfekező. A lokomotív is befagyott, — két óráig tartott, míg úgy ahogy kiolvasztották — és eközben vasuti tanulmányokat tettem. Kisült, hogy a helyettes segédfekező nem kap ruhaátalányt s így meg van neki engedve, hogy rongyokba burkolózzék, — ellenben ha valami katasztrófa érte volna a vonatot, hát nagyon valószínű, hogy ő lett volna a bűnös

A szoboszlói tragédiánál is a két váltóór

oka az egésznek. Az igaz, hogy a váltóór rossz volt és ez lehet a közvetlen oka a bajnak, de hát a váltóór nem lehet börtönbe dugni, meg a kijavitása sem olyan egyszerű dolog, mint két váltóórnek, akik közül az egyik pláne csak helyettes, — a becsukatása. Mert erre nézve is kitanítottam magam, hogy mit kellett volna tenni, hogy az a hibás váltó kijavitódjék. A fejem nem káptalan, meg az olvasóé sem az, hát biz én nem tudom elmondani szép sorjában, mi minden kell hozzá, vagy tizféle jelentés, meg vagy negyven ember tudomásulvétele. Ez a negyven ember sincs egy rakáson, hát szép idő beletelik míg valamennyi tudomásul veszi, közben pedig még mindig rossz a váltó. Egyik-másik nagyságos ur talán meg is feledkezik a dologról . . . igen, az a váltó! Azokkal a szoboszlóakkal mindig baj van . . . örökkösen a váltóval turbulálnak . . . De a váltó még mindig rossz, míg egy gonosz estén csak bekövetkezik a katasztrófa.

Természetes és egyszerű a dolgok további folytatása, — a két váltóórt becsukják, — a szolgálattelvő tisztet is elcsapják, megvan a bűnbak, sőt mi több, azt a hibás váltót is kijavitják, de a

TÁRCA.

A villanyos nő.

— A Bajai Hirlap eredeti tárcája. —

Írta: Kanizsai Ferenc.

A két éjszakai újságíró rosszkedvűen érkezett be a szerkesztőségbe, a hónap huszonhatodik napján, fertálykettőkor.

— Egy kicsit volt pénzünk és egy kicsit sokáig nem lesz pénzünk, — morfondírozott Gyula és eltart csinált. Vagyis kiforgatta a zsebeit és két darab huszfillérest, három darab két fillérest, meg öt cigarettet rakott ki az íróasztalra. A végső cigarettetek.

A másik elővett a zsebéből egy fel virsziniát és rágyújtott.

— Praktikus az ilyen virszinia.

— Csak hogy bűdös.

Elhallgattak és nekifanyalodtak a munkának. — Alant, a nyomdában megindultak a gépek. Egyedül a gépek indultak meg a két bohém szomorú sorsán, — de ezek is csak azért, hogy a munka sürgősségére intsek őket.

Hát dolgoztak. Elkeseredetten, rosszkedvűen, cinikusan.

És úgy, mint a tucatnovellákban, kopogtak és kinyílt az ajtó.

Hölgy lépett be rajta. Szemei kislirva. Lenge tolettében, habár odakint még alig tavaszodott. És ő maga, szegény, tul lehet már a nyáron

is. Az arca tulságosan ráncos. Különbön kissé részegnek látszott.

— Adj Isten, fiuk!

Nem vette zokon, hogy üdvözlete viszonzás nélkül maradt, és utánozhatatlan biztonssággal lépett Gyula íróasztalához; — onnét az utolsó cigarették közül egyet elemelt. Rágyújtott és a füstöt Gyula szeme közé fuffa.

— Nem ismertek?

A fiuk jól megnézték és a virsziniás nem valami tulságos örömmel konstatálta:

— Te a villanyos nő vagy.

— Igen, — de villany nélkül. A villany zálogban van. Adjatok egy másik cigarettet, mert ez elaludt.

Gyulát érzékenyen érintette, hogy végső cigarettéit ez a vén hölgy szemtelenül dész-málja és indulatosan felkiáltott:

— Persze, a villanyos nő! Itt a villanyos! Ellenben az angol, akitől tiz forintot lehetne kölcsön kérni, ma sem érkezett meg Londonból.

De a villanyos nő megint eldobta a cigarettet és megint egy másikra gyújtott. Aztán leült, mégpedig olyformán, hogy lábait felrakta az íróasztalra. Egyszóval, szörnyen háziasan viselkedett és rikácsoló hangján hozzáfogott rendszertelen nyilatkozataihoz, melyekben egyedül a kötőszók, vesszők, pontok és felkiáltójelek igazak, míg az alanyok és az állítványok inkább a fantáziát, mint a valóságot képviseltek. És ezekben a megnyilatkozásaiban, saját-ságos, egyre több a mult idő, mint a jelen

idő. Arról sohasem szeretett beszélni, ami most van; a multakba helyezte félig fantasztikus, félig hazug históriáit.

— Mondhatom . . .

— Nem mondhatja. Megvonjuk öntől a szót, hagyjon békeben. Dolgunk van.

— Mondhatom, hogy ezelőtt tiz esztendővel egy rác főherceg asztalára éppen így felraktam a labamát. Minden nap.

— Kár, hogy ma nem ott teszi ugyanezt.

— Vége. A rác főherceg — tuccs. Megütötte a guta. Utána az attaché következett . . .

— Azt is megütötte a guta?

— Nem. Megnősült . . . Gratuláltam neki és briliáns függőket küldött ajándécul. Fuccs. A függőket becsaptam. Mindent becsaptam.

— Hagyja, kérem. Ezeket a regéket még tavaly nyáron beadta nekünk. Minket nem csap be.

A cigarették elfogytak és a villanyos nő souverain megvetéssel jelentette ki, hogy tegnap még ezer egyiptomi cigarettét volt, de elajándékozta egyik indokolatlan nagylelkűségű rohamában. Pedig inkább a fiuknak adta volna.

Egyszer csak, hosszú szünet után, hogy se Gyula, sem a virsziniás nem méltatták figyelemre, harmadfoku sirógörcsben tört ki és ingerülten toporzékolott:

— Fi donc! Hát férfiak vagytok? Gentlemanek vagytok?! Eljöttem és az se kérditek, milyen szél sodort ide. Borzasztó dolog történt velem. Égbekiáltó, hallatlan dolog . . . Jaj,

szonyom, hogy szerkesztőségem nevében nem válaszolhatok mást. De hiszen ön nem is azért ír! Csak kikívánczolt a lelkéből az agyából. El kellett mondania. Elmondta hát nekünk és általunk a sajtó csodás hatalmával mindenkinek — a köznek.

Ez a hatalmas közvélemény, mely mindig a mások szívével érez, a mások eszével gondolkodik, mely mindig azoké, kik ügyesen és szerencsével irányítani tudják, talán ön mellé, az ön táborához pártol, nagyságos asszonyom. És megérti az önök anyai gondját, meghallja az önök hangos panaszát. Hiszen oly szépséges, oly változó — mint egy asszony.

Én ehhez még csak egy ígéretet fűzhetek: mi az önök oldalán fogunk harcolni és a mi örömünk is lesz, ha a meghódított közvélemény várfokára kiüthetjük a diadalmi lobogót.

E. L.

H I R E K.

— **Uj elnök a Leánygyesületben.** A bajai jótékonyul leánygyesület, melynek lelkes, fáradhatatlan elnöke, *Alföldy* Ila a négy éven át viselt tisztéről lemondott, pénteken délután új elnököt választott. A tagok zömének bizalma *Reich* Erzsike, a Leánygyesület agilis választmányi tagja felé irányult és ő lett új elnöke az áldásosan működő és tagjai sorában társadalmi színe-javát felülélt egyesületnek. — *Alföldy* Ila érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítették és a távozó elnököt az egyesület örökös disztajai sorába iktatták.

— **Eljegyzési hír.** *Fehér* Juliskát, dr. *Fehér* Lőrinc városi aljegyző hugát, eljegyezte dr. *Köng* Antal mohácsi ügyvéd.

— **Eljegyzés.** Dr. *Tibor* Dezső újdíki ügyvéd, bajai földink, a napokban tartotta kézfogóját *Fürst* Ellával, dr. *Fürst* Gyző pécsi ügyvéd leányával.

— **Táblabírói kinevezés.** *Szerdahelyi* Sándor szabadtai kir. törvényszéki bírót, ki legutóbb a bajai milliós pör tárgyalását vezette az országos sajtó általános elismerése mellett, a szegedi kir. ítélőtáblához táblabíróvá nevezte ki a király.

ahhoz nem elég a villany — ahhoz alak kell, remek, kifogástalan termet, fam!

A villanyos nő felállt egy székre, kiegyenesedett és összefoalta karjait.

— Mi? Ez az alak!

Hát bizony szép termet lehetett azelőtt régen, valamikor. De a szerencsétlen azt hiszi, hogy csak a spanyol táncosnő, meg a Lona vőnültek meg...

Konstatálva, hogy a hatás elmarad, lejött a székről és kissé elfogult, csaknem őszinte hangon rátért az ő nagy bajára:

— Nem sikerült a kávéssal szerződés kötőnem és elhatároztam, hogy visszautazom Bécsbe, esetleg Belgrádba, — de ez mindegy... hát leültem egy csésze kávé mellé és szétnéztem utáltságért, mert tudjátok, a magunkfajta bohémnal megcsik, hogy véletlenül nincs nála pénz. Nemsokára jött egy földbirtokos-féle és a kaszirnő, egy öreg daru, messziről rákiáltott: — »Gyere ide Fricikém, reg nem láttalak!« Csakhogy én a Fricikémre olyan kacsintottam, hogy egyenest az én asztalomhoz jött...

— Persze, a Fricike részeg volt?

— Füh! Mint az ágyu. Rendben fejlődött az ügy. Öt üveg pezsgő került már az asztalra. És odaértem, hogy rettentően megpumpolom a pasast. Vetettem vele egy szál virágot és belenézhettem a bugyellárisába... volt nála vagy három-négy száz forint... Istenem, mennyi pénz! De a kaszirnő, ez az öreg daru, majdnem megpukkadt mérgezésben és hozzám küldte a fizetőpincért, hogy botránnyosan visel-

— **Bajai postatisztek előléptetése.** A m. kir. posta- és távíróhivatalok elnökgazgatója *Sági* Béla bajai posta- és távírógyakornokot postatisztá, *Bognár* Lajos segédízsztet pedig segédelőnőrré léptette elő — A szolgák létszámából Somogyi Péter, Hornyák Imre és Hegyi Kálmán altisztek lettek.

— **Munkásjutalmazás és előadás az ipar- testületben.** Hétfőn, f. hó 13-án este házi ünnepélyt tart a bajai ipar- testület. A kereskedelemügyi kormány 100—100 korona jutalmal, és elismerő oklevéllel tüntette ki a Spitzner testvérek gyufagyárának két munkását, kiknek *Perjessy* László iparkamrai tükár az alkalommal adja át ünnepélyesen a miniszteri elismerést. Az ünnepi aktus után *Perjessy* László az új adóreformról tart előadást a bajai iparosoknak, kiknek érdekében áll, hogy mentől nagyobb számmal jelenjenek meg ez az ipar- testületben.

— **Továbbképző kurzus a tanítóképzőben.** A széleszása minden irányából egy sereg magyar pedagógus érkezett a héten Bajára, hogy résztvegyenek azon a továbbképző tanfolyamon, melyet a kultuszminiszter az idei szünetidőben is rendez a bajai állam tanítóképzőben. A kurzus június 6-án nyílt meg és három héten keresztül *Amler* Antal (ének és kézimunka), *Barszai* József (neveléstudomány), *Éber* Sándor (új rajztanítási módszer) és *Wohlmut* István (a magyar nyelv tanítása idgenajku iskolában) tanárok előadásait hallgatta az ideérkezett 40 tanító. A tanfolyamot hetétől nyitotta meg *Scheerer* Sándor igazgató. A helybeli pedagógusok közül résztvesz a tanfolyamon a Miasszonyunkról nevezett iskolának hat tagja.

— **Beszűntetett bajai bünyűg.** Megvolt hát a sok hűhó semmiért. Az őszel egyezre híre szállott, hogy a bajai második temetkezési egyeletnél egész sereg panamának jöttek a nyomára. A vezetéses hűtlen pénkezeléséről meg a sir közöttben állók jogosulatlan fölveteléről szolt a névtelen följelentés, melynek alapján megindult a nyomozás. A rendőrség heteken-hónapokon át kerestek-kutatott és nemrég beteresztette adatait a kir. ügyészhöz, aki most — büncselekmény híján — az eljárás megsűntette.

— **Adókiivetés.** A városi adóhivatal arról értesíti szerkesztőségünket, hogy a Baja város területén az 1908—1910 évekre fizetendő harmadosztályú kereseti adóra, valamint a

nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek üzleti és III. osztályú kereseti adójára vonatkozó, a kiszámítási javaslatokat tartalmazó bajtomok július hó 13—20-ig a városi adóhivatalnál közszemékre ki vannak téve. Akinék észrevétele van, az idő alatt a zombori kir. pénzügyigazgatóságnál megteheti.

— **Bajai színészek nyári szünete.** Azok részére, akiket érdekel, megírjuk, hogy a volt bajai színigazgatónk, *Farkas* Ferencnek szüntársulata július 9-én fejezte be az abonyi szezon és most hat hetit pihenőre vonult. A szüntársulat pár bajai kedvence — hir szerint — cabaret társulatát szerveztek a nyári hetekre és — igazgatójuk nélkül — Bajára is ellátogatnak. Már t. i. az esetre, ha az igazgató autonóm jogait nem érvényesíti és azon a címen, hogy Baja még mindig az ő kerületéhez tartozik, meg nem fosztja a bajai közönséget egy pár kellemes estétől és a nyári hónapokban gázsínellküli színészeket pár korona keresettől.

— **A kofauralom vége.** Az évtizedek óta országoszte megnyilatkozó kívánságnak, hogy a kofauralomnak gát vettsék, végre mégis lesz fogantatja. A kormány törvényhozási uton akarja szabályozni az élelmiszer-árusítást és pedig: elrendeli az elővásárlási tilalmat és kofáknak, illetve élelmiszer-árusítóknak iparüzési engedély csak megszábot számban fog kiadni. Minden kofa számot kap és a városból élelmiszer-eket kivinni csak vízmentés mellett lehet. Továbbá az országot kerületreket osztják be, és minden kerületnek lesz egy központja, ahol a nem romlandó élelmiszerek gyűjtésére raktárak állítanak. Az egész országban egy-egyes piaci rendszabály lesz. A szabad kereskedelem és szabad verseny elve ugyan egy kis csorbát fog szenvedni, de azért a reform megles és attól sok tekintetben javulás várható. Ez a reform kétségtelenül nagy fordulat jelent a törvényhatósági tényezőg felfogásban, de ezt a fordulatot az életsükségelek vas jogúába követeli. A földolog, hogy a fordulás javulással járjon.

— **Céllövészet.** 1908. július 5-én a lökterben megtartott céllövészet alkalmából 4-est löttek: *Gehardt* Dezső és Somogyi Emil, 3-ast löttek: *Gehardt* Dezső 5 szór, Somogyi Emil 1-szer, Somogyi Gyula 2 szer, 2-est löttek: *Fenyvesi* Arnold 1-szer, *Gehardt* Dezső 5 szór, *Meskó* Ottó 1-szer, Somogyi Emil 3-szor, *Wiesel* Ernő 1-szer.

kedem és menjek azonnal haza. Én azt feleltem, örüljenek, hogy szép cechet csináltak és hogy tiszteltem a kaszirnőt, kikaparom a szemét, ha bele mer avatkozni az én dolgomba. A kaszirnő botránnyat csinált és engem kidobtak.

— De hát a Fricike?

— Az olyan részeg volt, hogy nem tudta mi történik körülötte... Szóval... kidobtak. Engemet! Rögtön fiakkerbe üttem és idehajtottam a szerkesztőségbe. Most itt vagyok. Látni akarom, hogy megtudjátok-e oltalmazni egy védtelen, magános nő becsületét?

Ez a nyilatkozat kissé tulszigorunak rémlett a fiuk előtt, kik azzal az ürügygyel, hogy sürgős dolguk van lent a nyomdában, egy cseppet egyedül hagyták a nőt.

Az pedig várt, várt... egy félóránál tovább várt és bejött a redakció szolgája és söpörni kezdett. Attól tudta meg, hogy akikre várok: kik, megszöktek előle.

Söhajtott és kifelé indult; megvolt még az a győge reménye, hogy az újságíró: kifizeték a fiakker.

De abból, hogy a fiakker lámpát a kapu előtt fényleni látta, tisztába jött ezzel is. Ám azért nem esett kétségbe és rögtön a tárgyhoz szölet, miután bőséges tapasztalatai alapján jól tudta, hogy ily körülmények között nincs értelme a kerteslésnek.

— Barátom, kedves fiakkeres ur, nekem egy krajcárok sincs.

A fiakkeres tőle telhetőleg káromkodott, de a villanyos nőnek ez nem imponált.

— Maga legalább tudja, hogy hová megy. Én nem tudom. Isten áldja meg.

— De nem addig van az, lelkeim, fizessen egy forintot.

— Holnap megadom. Följegyzem a számát és megadom.

— Jó, jó, de én nem tudom a maga számát angyalom és ha tudnám, se volnék bizonyos benne, hogy megkapom a forintomat.

— Édes barátom, — legyen nagylelkű és engedje el a forintot.

— Nem lehet. A gazdám agyonüt. Be kell számolnom minden krajcárral.

Vége a villanyos nőnek öletele. Előadja tervét, hogy most már járják be sorra az éjjeli kávéházakat és valahol majd csak szerez pénzt és akkor ad neki nem egy, hanem akár öt forintot.

A fiakkeres ránezett a villanyos nő arcára, melynek ráncait a fiakkerlámpa élesen megvilágította. Kétkedőleg csóválta meg a fejét... és boszusan dörmögte:

— Újjon hát föl. Gyerünk Isten nevében! ... Gyíj, te, kesely!

A lovak közé csapott...

És a villanyos nő így indult el, vérző szívvel, a tizezer-egyedik éjszakán... tizezer-egyedik kalandjára.

A fiuk csak ekkor mertek előbujni a sötét utcaszögletből, ahonnan az egész jelenetet végignézték és némileg meghatva tekintettek a tovarobogó fogat után.

— A Csellővész-Társulat ma, vasárnap a szokásos délutáni tekezést és cellővészettel megtartja. Este tizenhárom és tizenhárom, melyet cabaret követ, utána tánc.

— **Bajai hadmentességi díjak.** A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által megállapított, Baja város 1908. évi hadmentességi díj kivételét magukba foglaló lajstromok a városi adóügyi hivatalnál folyó évi július hó 6. től július hó 13-ig 8 napig közszemlén vannak. A lakosság é napokban a kivételeket megtekintheti és mindenki felszólással élhet, amennyiben a kirovás ellen kifogása van. Felszólalási határidő azokra nézve, kik a kérdéses adóval nem éltek volna megrovára, a közszemlén történt kivételét követő 15 nap, az új adóokról nézve pedig az adómennek az adókövetkezőkbe történt bejegyzést követő 15 nap.

— **Ezüstmisési papok ünnepe Bajaszent-istvánban.** A kalocsai érseki egyházmegyének huszonöt évvel ezelőtt áldozóakká szentelt papjai szép ünnepélyt ültek a napokban Bajaszent-istvánban. Az ünnepélyben megjelentek *Tillingér Miklós* és *Vigváry Vendel* veperdők, *Novák Ferenc* bacsmonostori, *Török Gyula* gombosi, *Muzsik István* bajaszentistváni plébánosok és *Buday Gerő* hittanár Zomborból. *Kürtössy Antal* és *Knezy Péter* dorozsói plébánosok kimentek a tómalmaradásukat. Előbb Baján találkoztak s onnét másnap rándultak át Bajaszentistvánra itt hálaadó istentisztelet után *Szásziban Károly* nemesszüdvári lelkész gyászmisét mondott *Lichtensteyner Ferenc* püspökért és volt tanárukért, valamint *Zsulyevits és Morvay* kántárjukért. Délelőtt *Muzsik István* házában barátságos lakomára gyűltek, ahonnan időzőkkel egykori tanáraikat, *Schwitzer*, dr. *Hoffmann* és dr. *Városvy* kalocsai érseket.

— **Városi árlejtések eredménye.** A héten egész sereg árlejtést tartottak a városában. *Fürdőszoba* íás- és szénkamara építésére id. *Wagner Antal* és *Reinhardt Mátyás* társvalalkozók, 580 koronás ajánlatot tettek. *Uj járdafektetésre*, valamint a régiekre méterenként *Schleicher Antal* 3 K 50, *Spitzer Simon* és *tsa* 3 K 60 és ezenkívül ajánlatot tett aszfaltozásra a *Magyar Aszfalt Részvénytársaság*. A részvénytársaság ajánlata valamivel drágább a téglaárjárnál, azonban 10 éves törlesztést és a járdának 20 évig való jókarban tartását ajánlja. *Irodaszerekre* *Wagner Antal* a jelenlegi egységáron tett ajánlatot. A homok, föld és gyephordásra *ösv. Szabó Györgyné*, jelenleg *Jerkovics Sándorné* 348 korona mostani bérösszeghez szemben 200 koronás ajánlatot tett.

— **Jótekingy felülízetés.** A helybeli kath. négyzet által fenntartott kisdudó vezetője, *Müller Matid* óvodni tudvalegőleg sikerült műkedvelő előadást tartott apró tanítványai-val. Ez alkalommal a jótekingy felülízetek: *Városvy Gyula* kalocsai érsek 10 kor., dr. *Koller Imréné* 2 kor., *Sárdy János*, *Monszterinyé Szabolyevics Danica*, dr. *Alföldy Lajosné* és *Tomcsányi Sándor* 1—1 koronát, *Rehák György* 90 fill., *N. N.* 20 fill.

— **A bacsbokodi tagosítás.** Bacsbokod község határtagosítása ügyében a szabadkai kir. törvényszék július 13-án a községbáznál tárgyalást tart. A tagosítást vállalni óhajtó mértékek és földmérők ajánlataikat tegnapi adhatták be *Szabadkán Sireliczy Antal* kir. törvényszéki bírónál.

— **Nyugalmáka vonuló polgármester.** *Szalay Lajos* kir. tanácsos, *Ujvidék* város polgármestere állandó gyengélkedése folytán a héten beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. A város közönsége sajnálattal látja a hosszú és nagyérdemű közéleti multu férfiu távozását, aki minden tétellel és törekvéssel csak elismerést szerzett annak a városnak melynek közügyeit hosszú éveken át irányította.

— **Extázisban a kritikus.** Hangverseny volt a napokban egy bacsai fűrdőben. A hangverseny egyik sikerült száma egy fiatal hölgy zongorajátéka volt. A zongoraművész nőjékától egy ifjú kritikus extázisba jött és a többek között a következőket írta: „Futamban gyönyörű keresség, lebbenés és hiánytalan biztonság csillogott, kantilénája csaknem empatikus lendületben énekelt a zened arab pikáns és lábujgyeigen járó ritmusában felbomolva, szétoldozva és újra összefoglalva.”

— **A kalocsai érsek és a császártöltési Fischer.** Kalocsai érsek lapunknak: *Városvy Gyula* kalocsai érsek bérmutatójában Császártöltés községbe is elment, hol — 8 zsidó kivételével — a lakosság kivétel nélkül a római katolikus egyházhoz tartozik. E község képviselőtestülete azonban az érsek hivatalos fogadtatására szükséges költségeket sehogys nem akarta megszavazni. Már bukófélben volt az indítvány, mikor a jelenlétében *Fischer Vilmos* császártöltési lakos kijelentette, hogy azon esetben, ha a képviselőtestület megtagadja a a fedezetet, akkor ő kötelezi magát arra, hogy az érsek fogadtatására a szükséges költségeket az izz. hitközséggel folyósíttatja. A községi képviselőtestülettel a költségeket csak így lehetett elfogadtatni.

— **Kisajátítás alá kerülő bajai földek.** Ma, folyó hó 12-én reggel kezdődik a városi székház kis tanácstermében a kisajátítási eljárás azon földekre, melyekre a baka—szabadkai vasúti elsőrangosított folytán szükség lesz. Tájékoztató közöljük, hogy a kisajátítási eljárás a következő bajai birtokok földjeire indul meg: *Aladity Mihály*, *Benák Erzsébet*, *Bisztricky Boldizsár*, *Blum József*, *Borkity András*, *Borkity József*, *Bosnyák Benő* és *Ferenc*, *Égi Gábor*, *Frund M. Lázár*, *G.-bell Ernő*, *Gillán Mátyasné*, *Gyurkity András*, *Hartman Jakab*, *Herz Lőrinc*, *Jerkovics (Déj) Sándor*, *Kmetovics Jánosné*, *Borkity Istvánné*, *Krupity Bartalanné*, *Mátjai Mihály*, *Miovács Imre örökösai*, *Ólah Benő*, *Potocskay Lőrinc*, *Rajcsics István*, *Slezák Sándor* (Bokod), *Schön Abraham* (Bokod), *Süit Gyuláné*, *Topál Magdolna* és *Tury Mátyas* birtokának egy-egy része.

— **Uj cégek a megyében.** Ebben a rovatban a mai számtól kezdve esetről-esetre közölni fogjuk a bacs-megyei cégalakulásokat. Uj cégek bejegyzéséről és esetleges cégváltozásokról is beszámolunk e helyütt, hogy keressédként tájékozást nyerjenek a megye kereskedelmi viszonyairól. Az elmúlt napokban a következő cégalakulások történtek. *Ujvidék:* *Altirith Frigyes* fia (ezentul egyedüli tulajdonos *Altirith József*). *Szabadka:* *Kövecz Erzséki* utóda rőti divatárkereskedő (tulajdonos *Kövecz Elek* né szül. *Pajor Róza*). *Baja:* *Heusztli József* utóda *Scherk Lipótné* fűszerkereskedő (A régi cég megváltozott.) *Mozsor:* *Popov Novák* fűszer és rőfőkereskedő. *Ujvidék:* *Haag József* kender- és kőkereskedő (cégvezető *Franz József*). *Szabadka:* *Weitzenfeld* és társa szabadkai kenderipar (tulajdonosok *Weitzenfeld Marcell* né *Dohány Margit* és *Dohány Zoltán*). *Csurug:* *Weisz F.* és társa terménybizományi üzlet. *Óbecse:* *Weisz F.* és társa terménybizományi üzlet. (A főtelep *Csurugon* van.) A régi cég annyiban változott, hogy most *Weisz Frigyes* az egyedüli tulajdonos. *Szabadka:* *Kramer Béla* szabó. *Magyarokanizsa:* *Buc* és *fi.* (Kálnai Simon kilépett a cégből.)

— **A pécsi püspök Dávodon.** *Zichy Gyula* gróf, pécsi püspök a napokban meglátogatta a Dávod mellett levő Püspökpuszta nevű birtokát, ahol a gazdasági ügyek menetét vizsgálta meg.

— **Fráter Lóráné — vőlegény.** Egyik fővárosi újság ma érdekes eljegyzési hírt publikál. *Fráter Loráné*, a való dalás húszártsúzt, a híres nótaköltő, aki büvös-bájos dalait nemrég Baján is bemutatta a közönségnek: vőlegény lett. *Fráter Loráné eljegyzte Ploss Jenike kisasszonyt.* Ennyi mindössze a hír, amit a budapesti lap közöl, de hozzáfűz mindjárt egy kedves verset, amely a menyasszonynak szól és hangzik ekképp:

Még itt a nyár s az akadémia
Letette már koszorúját.
Nem is kérdik: Miert tette?
A faluban úgy is tudják;
Ott szottogák lombja alatt,
Fülemile dala mellett:
Menyasszonyi koszorúnak
Az az akadémia kellett.

Most kezdett a nótás legény
Legislegszobb nótájába...
Menj csak, szép lány, mosolyogva
Akáclombos falujába;
Ott, ahol e magyar földön
Minden fűszél jó testvére;
Hú párnjának virág nyílik
Hej! de minden lépésére.

307 liter sillerbor, 101 liter fehérbor
készpénzfizetés mellett
oicsó árban előadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tanügy.

Az izz. iskolák értesítője.

Minden diesekvő szónál beszéde:sebb bizonyossága a bajai izz. iskolák mult évi tisztessé munkájának az a statisztikai tárház, melyet a hozzánk beküldött ezidei Értesítő fölöl.

Három taninteztről emlékezik meg a tartalmas füzet: az elemi, a polgári fiu- és polgári leányiskoláról. Mindhármukat a bajai izz. hitközség tartja fön tekintélyes anyagi áldozat árán.

A tanulóifjúság vállaloss és hazaifas érztelének istápolása volt itt a mult évben is az iskolai nevelés vezérelve. A tantestület, *Erdős Jakab* igazgatóval az élén, egész lelkesedését és pedagógiai képzettségét vitte bele a nevelés-oktatás munkájába, minek ékesen szóló bizonyossága az a szép eredmény, melyet ugy a vállaloss hitélet emelésében és a hazafias szellem kidomborításában, mint az oktatás szép eredményben elérték. A bukások csekély száraléka, a kitűnő tanulók egész serege jölőse képet nyújt a vállaltet munkáról és arról a humánus érzteléről, mely a tanári kart átleni.

Az izz. iskoláknak 427 növendéke volt a lefolyt évben, közöttük 42 keresztényvallású tanuló.

Az iskolai év krónikája egy esztendőnek csöndes, zavartalan és áldásos munkásságáról számol be.

KÖZGAZDASÁG.

Pályázat utazási ösztöndíjra.

— Fialat bajai iparosok figyelmébe. —

A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy, a kereskedelemügyi miniszter által adományozandó 600 koronás külföldi utazási ösztöndíjra.

Az ösztöndíj elnyeréseért folyamodhatnak a kamara kerületéből (Szeged, Hmvasárhely, Baja, Szabadka, Zombor, Ujvidék városok, Bács-Bodrog és Csongrád megyék) oly törekvő és kellőleg képezett iparos ifjak, kik az év folyamán tapasztalatok gyűjtése és szakmájukban leendő magasabb kiképzés céljából külföldi utat tenni készek.

Felsorolandó és illetőleg igazolandó a folyamodásban a pályázó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazási irányja, részletesen megjelölve, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele. A folyamodónak kötelezettségét kell vállalnia aziránt, hogy az ösztöndíj kölönböni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itt fogja értékesíteni.

Azok, kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak. A kiskorúakért atyjuk, vagy gyámjuknak kell jól állniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében.

A pályázatok 1908. évi július hó 31-ig kitűndők és a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

Szeged szerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

Nyilttér.*)

Legjobb üdítő ital

MATTONI FELE
GISSHÜBLER

természetes égyvényes
SÁVANYUVÍZ

A nagy egészségre
Ize tiszta,
szénsava gyöngyöző,
könnyen emészthető,
az egész szervezetet
felfrissíti

*) Az e rovatban közöltéekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

4874/1908. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Lemberger Ármin bajai ügyvéd által képviselt Szücs Ödön végrehajtatónak **Franz-András** és neje **Héli Anasztázia** bácsalmási lakos végrehajtást szenvedett elleni 7610/1907. tkv. sz. végrehajtási ügyében a bírói árverés 2700 K tőke, ennek és pedig 2300 K tőke után 1907. március 15-től, 400 K után 1907. május hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltóidő 278 K 90 f. eddig megállapított, 29 K 45 f. mostani és a még fölmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.c. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő Bácsalmás községhez tartozó, a bácsalmási 285. sz. betétben A 1. l. sor. 91c.9.7. hrsz. alatt foglalt 3 hold 1200 négyzetööl területű a lapos dűlőben fekvő ingatlanra 383 K kikiáltási árban, s a bácsalmási 1908. sz. betétben A. l. 1-2. sor. 3041/1. hrsz. és 3041/2. hrsz. a Tretplezse dűlőben fekvő 640 négyzetööl területű 1463. sz. ház, malom és szántóra 412 K kikiáltási árban ezennel elrendeltek és annak a kebelbeli árverési helyiségben leendő megtartására 1908. évi augusztus hó 14. napjának délelőtti 9 órája kiütetik.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készénnyben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttéek átadni.

Bácsalmás, 1908. évi július hó 3. napján.
A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Dr. Terjék
kir. járásbíró.

Használt
Wertheim
szekrényt
megvételre keresek.

Osztheimer Ádám tanító
Bácsbokod.

Bajai Zakareképzntár főtéri bérházában
egy emeleti lakás
(3 szoba 1 előszoba, 1 cselédszoba, konyha és kamra)

azonnal kiadó.

4

miniszteri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter urtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter urtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter urtól IV/13. 07. — 4. A berlini földm. min urtól X/15. 07

„RATIN“

mint legbiztosabb

egér- és patkányirtószér

van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

- 1 adag patkány bacillus 3.-kor.
- 1 adag egér bacillus 1'80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja — „Ratin“ bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviseelője és egyedüriusa

Haan Béla Budapest, VII., Rotentbiller-utca 26/5.

Legmesszenemő jótállás! Kedvező fizetési feltételek.

A DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZEVÉNY-TÁRSASÁG
egyik legrégibb és legnagyobb **MOTORGYÁR**

szállítja az elismert

- legkiszorjabbi legyártású
- legnagyobb méretű
- legújabb és legkiszorjabbi
- legújabb és legkiszorjabbi

Szivógáz-Benzin-Gáz-Nyerselőj-Acetyien-
Motorokat és lokomobilokat

Vezérképviselet és raktár: **Gellért Ignác és Taa** Budapesti, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91.

SALLÓ ANDOR

építési, fűtő, és gazdasági anyagok ipari és kereskedelmi vállalata

Telefon 110. **BAJÁN.** Telefon 110.
Iroda és raktár: Borpiac, Joannovits-féle ház.
Fa és széntelep: Szentjánosi-uton.

Raktáron tart és szállít a legolcsóbb áron mindennemű téglát, cseropet, cementlapot és cementcsövet,

hőfeler darabos meszet,

román- és portland-cementet, gipszet, kátrányt, kátrány- és aszfaltpapírt tetőfedéshez és elszigeteléshez, karbolineumot festéket és

mindennemű építési anyagot,

kőszenet, BRIKETTE csépléshez, kétszer mosott kovácszenet. Gépszirt, gépolajat, kocsikenőcsőt,

mindennemű fűtő és gazdasági anyagot.

Beton építések, burkolási és csatorna munkák vállalata.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinlokomobiljait, melyek V., Váci-ut 30. sz. alatti gyárában bármikor

üzemben megtekinthetők.

Üzemzavarok kizárva!

Rendkívül csekély benzinfogasztás!

Árjegyzék ingyen!

200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Teljes jótállás
kifogástalan
üzemért!!

Bámulatos egyszerű szerkezet!

13-14 éves fiu is kezelheti!!!

Olcsó árak részletfizetésre!

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított háziáiser, mely már sok éve a legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, osztrák és meghültéseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt devásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerüzemben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzara az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi széküldés.

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3:10 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:57 és 4:23 órákor.

Ujvidékről Titelre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titelről Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes — Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:03 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes — Feketehegyre reggel 3, 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadtúról Óbecsére reggel 4:40 11:45 és délután 1:32 órákor.

Óbecséről Szabadtúra reggel 4:10 7:20 és délután 1:10 órákor.

Szabadtúról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25, délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Szabadtúra reggel 3:39, 8:08 (gyors) 11:30, és délután 4:25 8:56 órákor.

Szabadtúról Bajára reggel 4:50, 10:35, délután 1:42 és 7:05 órákor.

Bajáról Szabadtúra reggel 7:15, 10:40 délután 4:02 és 7:52 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:00, 9:15 és délután 4:56 órákor.

Budapestről Bajára reggel 7:10 (gyors) 7:45 és délután 1:55, 3:20 (gyors) 10:10 órákor.

Szabadtúról Budapestre reggel 4:55, 9:50 (gyors) 1:52, 6:37 (gyors) és 11:50 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:50, délután 11:50 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12 és délután 8:04 órákor.

Bácsalmásról Regőcőre reggel 6:16 délután 2:49 és 8:14 órákor.

Regőcőről Bácsalmásra reggel 2:35, 9:40 és délután 5:50 órákor.

Szabadtúról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30 délután 1:22, 4:05 és 6:48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadtúra reggel 4:27, 7:55 (gyors) 10:42, d. u. 4:29 (gyors) 7:22 órákor.

Szabadtúról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:47, 6:53, 9:10, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadtúra reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:10, 4:55, 6:34, 8:15 órákor.

Csak „SICULIA” nével ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt ártézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményel a M Á L N Á S

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő

fűszerkereskedésében.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb áron kaphatók. — Telefon 81. szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkillettáson

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifjúsági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választ-
ékban a legjutányosabb
áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hirlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadhatnák.

KÖNYVNYOMDAI

MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapirokat, levélbori-
tékokat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegyzé-
keket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyháznyomtatványokból

Bármilyen könyvnyom-
dai munkák a legolcsóbb
áron vétnék fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá

képkerekek, (Passepartous)
íróaljzatok, stb.

előállítására van berendezve.